

Sivistysvaliokunnalle

siv@eduskunta.fi

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Viite: [HE 99/2025 vp](#)

Eiran aikuislukio (Touko Voutilaisen koulusäätiö sr) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026. Lausuntomme käsittelee pääosin lakiesityksen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaa koskevaa pääluokkaa.

Eiran aikuislukio järjestää aikuisten lukiokoulutusta ja perusopetusta sekä tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta lukuvuosittain noin 3 500 aikuisopiskelijalle. Opiskelijoistamme vieraskielisiä on lähes 60 prosenttia ja kansalaisuuksia oppilaitoksessamme on tällä hetkellä noin 90, opiskelijoidemme keski-ikä ollessa 25 vuotta.

Perustamisestaan lähtien oppilaitoksemme on ollut maamme koulujärjestelmän merkittävä uudistaja: kurssimuotoinen ja luokaton lukiokoulutus käynnistyi koulussamme vuonna 1970 ja olimme ensimmäisten joukossa käynnistämässä kahden tutkinnon opintoja ja maahanmuuttajaopetusta 1980-luvun loppupuolella. Englanninkielinen lukiokoulutus käynnistyi meillä koulutuskokeiluna 1990-luvun alussa, lukion etäopetuksen puolestaan aloitimme lähes 30 vuotta sitten.

Viime vuosina olemme keskittyneet erityisesti uusien joustavien sähköisten opiskelumuotojen ja kielitietoisien pedagogiikan voimakkaaseen kehittämiseen. Eräänä koulumme tehtävistä on jatkossa osaltamme huolehtia lukiokoulutuksen ja myös aikuisten perusopetuksen saavutettavuudesta eri osissa maatamme, ikäluokkamutoksen haastaessa koulutusjärjestelmämme rakenteet ja sähköisen opetuksen tarpeen kasvaessa.

Pidämme lakiesityksen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimintaympäristöstä ja kehitysnäkymistä antamaa kuvausta tarkkana ja paikkansa pitävänä, ja esitettyjä tavoitteita kannatettavina. On valitettavaa, että myös OKM:n hallinnonalalle kohdistuu selkeitä säästötarpeita.

Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta OKM on viime vuosina onnistunut hyvin toimintansa strategisessa järjestämisessä, erityisesti lukio- ja TUVA-koulutuksen osalta, lakiesityksessä kuvatulla tavalla: toimintaympäristön odotettavissa olevista muutoksista on viestitty koulutuksen järjestäjille informatiivisesti ja hyvin ennakoiden, viranomaisen antama ohjaus on helpottanut koulutustoiminnan paikallista suunnittelua. OKM on myös avannut hyvin nähtäväksi kulloinkin käynnissä olevaa lakivalmistelua, joka on mielestämme ollut laadukasta ja myös osallistavaa.

Aikuisten lukiokoulutuksen sekä tutkintotavoitteisen aikuisten perusopetuksen ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus on kehittynyt viime vuosina suotuisasti ja on tasolla, joka helpottaa varautumistamme toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin, ikäluokkien ja samalla koulutuksen järjestäjien määrän alkaessa lähivuosina supistua nykyisestä selvästi.

Olemme myös tyytyväisiä siihen, että aikuisten perusopetus pysyy TEM:n ja OKM:n toteuttamassa kotoutumispalvelujen uudistushankkeessa osana yleissivistävää koulutusjärjestelmää, johon se tavoitteidensa, sisältöjensä ja kohderyhmänsä puolesta kuuluu.

Korjattavaa olisi kuitenkin *aikuisten perusopetuksessa järjestettävän aineopetuksen* rahoituksessa, joka ei viime vuosina ole pysynyt järjestettävän opetuksen kysynnän ja kasvun tahdissa.

Talousarvioesityksessä korostuu useamman ministeriön hallinnonalalla työperäisen maahanmuuton merkitys Suomen taloudelle sekä suomen tai ruotsin kielen oppimisen keskeinen rooli Suomeen muuttaneiden ihmisten kotoutumisessa. Kysymys on myös maahan muuttaneen työvoiman mahdollisuudesta jäädä maahan kirstyvien kielitaitovaatimusten toteutuessa.

Aikuisten perusopetuksessa järjestettävä aineopetus vastaa juuri tämän kohderyhmän tarpeisiin. Siinä on pääasiallisesti kyse työelämässä oleville koulutetuille aikuisille maahanmuuttajille järjestettävästä suomen tai ruotsin kielen opetuksesta, joka sopii toteutuksensa ja opetusaikojensa puolesta myös mm. korkeakouluissa opiskeleville ja kotivanhemmille.

Kyseinen koulutus on tehokas ja vaikuttava tapa edistää työperäisen maahanmuuton tavoitteiden toteutumista, lakiesitykseen kirjattujen linjausten mukaisesti. Kyseinen koulutus on myös kustannustehokasta, koska rahoitusta kertyy opetuksen järjestäjille vain opiskelijoiden suorittamien opintojen perusteella.

Aineopetukseen hakeutuvat ovat motivoituneita ja koulutettuja henkilöitä, joista osa on jo suorittanut tutkintonsa Suomessa englanniksi. Tälle kohderyhmälle järjestettävä kielikoulutus palvelee keskeisesti elinkeinoelämämme tarpeita.

Suomen aineopetuksen kysyntä ja tarjonta on kasvanut viime vuosina voimakkaasti työperäisen maahanmuuton lisääntyttyä maassamme. Perusopetuksen aineopetukseen on vuoden 2026 budjettiesityksessä varattu 3,8 miljoonan euron rahoitus. Määräraha on pysynyt samansuuruisena useamman varainhoitovuoden ajan.

Aineopetuksen yksittäisen suorituksen yksikköhinta määräytyy ko. määrärahan ja edellisenä lukuvuonna suoritettujen kurssien määrän suhteessa. Suoritemäärien voimakkaan kasvun vuoksi yksikköhinta on kuitenkin kahden viime vuoden aikana laskenut tasolle, jossa opetuksen järjestämistä on jouduttu vähentämään olennaisesti rahoituksen riittämättömyyden vuoksi.

Aineopetusta järjestetään sekä lähi- että etämuodossa. Suomen kielen reaaliaikainen etäopetus eli videoyhteydellä opetukseen osallistuminen, josta Eiran aikuislukiolla on laaja kokemus, on osoittautunut mm. työssä oleville maahanmuuttajille hyvin toimivaksi ratkaisuksi. Etäopetuksen avulla kyseiset kohderyhmät voidaan myös tavoittaa kaikissa osissa maata ja näin poistaa alueelliset esteet kielikoulutukseen pääsemisessä.

Aikuisten perusopetuksen aineopetuksena järjestettävä kielikoulutus on työ- ja elinkeinopoliittisesti vaikuttavaa. Toivomme, että tämän koulutuksen tarjonta voidaan turvata myös jatkossa riittävän rahoituksen avulla ja että yksikköhinnan ennakoitavuutta voidaan parantaa esim. tarkemmin määritettävän minimihinnan ja tarvittaessa kattohinnan avulla.

Eiran aikuislukio – Touko Voutilaisen koulusäätiö sr

Helsingissä, 6.10.2025

Mauri Ronimus

Eiran aikuislukion rehtori

Säätiön toimitusjohtaja

Sari Liski

Perusopetuksen johtaja, apulaisrehtori

